

woensdag

24.05.2017

20.00 Concertzaal

19.15 Inleiding door

Steven De Belder

Un Sacre du Printemps

Daniel Linehan / Hiatus

CONCERTGEBOUW BRUGGE

Met zijn choreografieën bewandelt Daniel Linehan (US) de dunne lijn die dans onderscheidt van al het andere. Hij maakt performances vanuit het standpunt van nieuwsgierige amateur, test verschillende interacties tussen dans en niet-dans, op zoek naar ongewone combinaties, tegenstellingen en parallellen tussen teksten, bewegingen, beelden, liedjes, video's en ritmes. Linehan studeerde dans in Seattle. In 2004 verhuisde hij naar New York waar hij als performer werkte met onder andere Miguel Gutierrez en Big Art Group. Zijn eigen werk kreeg voor het eerst publieke aandacht in 2004, met de solo *Digested Noise*, gepresenteerd in Fresh Tracks (Dance Theater Workshop, New York). Met een team van vier dansers werkte hij in 2005 en 2006 aan *The Sun Came* en *Human Content Pile*. In 2007-2008 was Linehan Movement Research Artist-in-Residence. In 2007 ging Linehan solo *Not About Everything* in première bij Dance Theater Workshop, het werk was in meer dan 75 theaters wereldwijd te zien. In 2008 verhuisde Linehan naar Brussel om aan P.A.R.T.S. te studeren. In België creëerde hij *Montage for Three* (2009), *Being Together without any Voice* (2010), *Zombie Aporia* (2011), *Gaze is a Gap is a Ghost* (2012), *Doing While Doing* (2012), *The Karaoke Dialogues* (2014), *Un Sacre du Printemps* (2015), *dbddb* (2015) en *Flood* (2017). In het kader van de Performance Room Series van Tate Modern in Londen maakte hij *untitled duet* (2013) met danseres Anneleen Keppens. Linehan was van 2012-2014 Artiste Associé in deSingel Internationale Kunstcampus in Antwerpen en New Wave Associate in Sadler's Wells (Londen). Van 2013-2016 was hij in residentie in de Opéra de Lille. Zijn gezelschap Hiatus wordt sinds 2015 gesteund door de Vlaamse Regering.

Jean-Luc Plouvier (BE) werd geboren in 1963. Na zijn studies piano en kamermuziek aan het Conservatoire de Mons, concentreerde hij zich uitsluitend op hedendaagse muziek. Als solist creëerde hij werken van Thierry De Mey, Brice Pauset en Philippe Boesmans. Hij was lid van Bureau des Pianistes en speelt samen met Jean-Luc Fafchamps, met het Ictus Piano-Percussie Kwartet en met het Ictus Ensemble waarvan hij ook de artistieke coördinator is. Als lid van de ploeg van de Cinémathèque de Bruxelles, begeleidt Jean-Luc Plouvier stille films. Hij gaf lessen 'Muziek en Cultuur' aan het Marie Haps Instituut in het kader van de opleiding musicotherapie. Hij schreef muziek voor scenische producties van choreografen zoals Anne Teresa De Keersmaeker, Nicole Mossoux, Iztok Kovač en Johanne Saunier.

Alain Franco (BE) werd geboren in Antwerpen en woont in Brussel. Hij studeerde muziek aan de conservatoria van Brussel, Luik en Antwerpen, behaalde er meerdere eerste prijzen én een diploma piano. Verder studeerde hij musicologie van de XXe eeuw aan het IRCAM-EHESS. Hij was vaste dirigent van het ensemble Champ d'Action (1989-1993), en heeft sindsdien samengewerkt met het Ensemble Modern (Frankfurt), het Ictus Ensemble (Brussel), het ensemble Musiques Nouvelles (Brussel), het Orchestre Philharmonique Royal de Liège, het Orkest van de Opera van Lyon, het Prometheus ensemble (Leuven), het ensemble Oh Ton (Oldenburg), de Beethovenacademie (Antwerpen) en de BBC Singers. De laatste jaren focust hij op samenwerkingen met choreografen en podiumkunstenaars. Recente projecten zijn onder meer *Figures de voisinage* (Jean-Luc Ducourt), *Zeitung* (Anne Teresa De Keersmaeker), *Tres Scripturae* (Etienne Guilloteau) en *Songs of Love and War* (Deufert+Plischke).

Daniel Linehan: choreografie

Alain Franco: muzikale dramaturgie

Jeanne Colin, Andrés Déri, Alexandra Dolgova, Erik Eriksson, Taha Ghauri, James McGinn, Charles Ngombengombe, Krišjānis Sants, Christoffer Forbes-Schieche, Anneleen Keppens, Victor Pérez Armero, Kathryn Vickers, Tiran Willemse: dans

Igor Stravinsky: muziek

Jean-Luc Plouvier (Ictus) & Alain Franco: piano

Frédéric Denis: styling

Elke Verachtert: lichtontwerp & -techniek

Jeanne Debarsy: geluidstechniek

productie: Hiatus (Brussel)

uitvoerende productie:

Caravan Production (Brussel)

internationale spreiding:

Damien Valette (Parijs)

coproductie: deSingel (Antwerpen),

Opéra de Lille & Festival de Marseille

in samenwerking met P.A.R.T.S. (Brussel)

Daniel Linehan, Hiatus wordt gesteund door de Vlaamse Regering en is Creative Associate in deSingel Internationale Kunstcampus

—

Daniel Linehan over het werk

Ooit werd aan Stravinsky gevraagd waarvan hij in Rusland het meeste hield. Zijn antwoord: 'Het geweld van de Russische lente die binnen een uur leek te beginnen, en waarbij de ganse aarde als het ware openbrak. Dat was in mijn jeugd elk jaar de meest fantastische gebeurtenis.' In de partituur van *Le sacre du printemps* zitten veel scherpe breukmomenten die doen denken aan deze 'hevige Russische lente', namelijk wanneer de muziek van het ene motief overspringt naar het volgende, vaak zonder duidelijke overgang, zonder gevoel van uitwerking of oplossing zoals in traditionelere muziek. Een aantal commentatoren zag een verband tussen de hevige breuken in zijn partituur, en het geweld dat een jaar na de Parijse creatie van *Le sacre du printemps* zou losbarsten, toen Europa verwoest werd door het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog.

In zijn boek *Violence* stelt Slavoj Žižek dat er buiten de zichtbare vormen van geweld (oorlog, vuurgevechten, rellen), ook een onzichtbare vorm van geweld bestaat die behoort tot het status quo. Wanneer het vlot functioneren van onze economische en politieke systemen overgelaten wordt om zonder onderbreking hun onvermijdelijke loop te volgen, houdt dat een vorm in van onzichtbaar geweld tegen bepaalde bevolkingsgroepen. Wie bijvoorbeeld in ellendige armoede verkeert, heeft met de globale verdeling van welstand en macht welhaast geen kans om te ontsnappen aan ziekte, ondervoeding en voortijdige dood.

In het licht van dit idee van onzichtbaar geweld van het status quo kunnen we Stravinsky's partituur en de vele botsende breuken zien als een vorm van anti-geweld, een poging om het onzichtbare geweld van vlotte en efficiënte stroming te breken, de luisteraar te helpen om te wennen aan het idee dat er in zijn muziek geen status quo bestaat. Wat als de koers die we varen, op elk moment onderbroken kan worden? De huidige toestand moet niet onvoorwaarde-

lijk verdergezet worden totdat we uitkomen bij een echt gewelddadige oplossing. De mogelijkheid tot een breuk – dat is wat nog steeds knap is aan de partituur van Stravinsky, 100 jaar na datum. Het is muziek die constant de stroming van het ene muzikale patroon afsnijdt om iets nieuws te beginnen, opnieuw en opnieuw. Het is een partituur vol beginpunten.

In zijn choreografische interpretatie van de partituur is *Le sacre du printemps* een dans met talloze beginpunten. De dansers verlaten herhaaldelijk de ene toestand om manieren te vinden om verder te gaan in een nieuwe toestand. Veel andere dansen zijn opgebouwd uit schema's die geleidelijk evolueren, maar hier moeten de dansers een middel vinden om door te gaan, ook al is er geen dominant onderliggend schema. Ze moeten verder, en toch kunnen ze niet steunen op een gevoel van continuïteit. Nee, ze moeten een beroep doen op hun talent om de confrontatie aan te gaan met een situatie, ook al is er geen voorspelbaar schema voor.

We merken dat principes als deze voor velen van ons vandaag betekenis hebben. We leven niet in een tijd van stabiele modellen. We kunnen niet voorspellen wat nog komt. Er zijn veel destabiliserende factoren buiten onze individuele controle: klimaatverandering, muntontwaarding, biogenetische manipulatie ... Hoe blijven we nieuwe strategieën vinden om de snel wisselende omstandigheden het hoofd te bieden? Hoe vinden we continuïteit in een tijd die breekt met het verleden ophemelt? Hoe creëren we gemeenschappen zonder het gevoel van een gemeenschappelijke geschiedenis? Leven we slechts samen als een losgeslagen groep van geatomiseerde individu's, waar elk van ons zichzelf beschouwt als een uitzonderlijk 'uitverkorene'? Wat we moeten offeren is misschien wel het belang dat we aan onze eigen individualiteit hechten.

Nederlandse vertaling © deSingel

'I can find no relevance in the story of *Le sacre du printemps* as it is traditionally understood: a community demanding that one of its members be sacrificed. When I listen to the music, I don't hear this tale of sacrifice; I don't hear death. I hear vibrancy, a word which could also be defined as aliveness.'

— Daniel Linehan

Drie vragen aan Alain Franco

U had als muziekdramaturg een belangrijke rol in het creatieproces van *Un Sacre*. Kan u vertellen hoe die samenwerking met Daniel ontstond en hoe jullie samen te werk gingen?

Die samenwerking kwam na een workshop van Daniel met P.A.R.T.S.-studenten in 2013. Dat was ook het jubileumjaar van *Le sacre du printemps*.

Wij hebben een grondige analyse van de partituur gemaakt maar parallel ook de verschillende versies besproken (Nijinsky, Bédart, Bausch, Le Roy onder andere). Stravinsky was een koele geest, eerder gekant tegen het idee dat muziek überhaupt iets buiten zichzelf zou betekenen. Maar zijn zogenaamde objectieve aanpak heeft wel geleid tot partituren (zoals *Sacre*, maar ook *Petruschka*, *de Vuurvogel*, *Symphonies for Wind Instruments*, *Oedipus Rex*) die sterk stimulerend zijn geweest voor een nieuwe theatraliteit en lichamelijke in die zin richtgevend voor de podiumkunsten.

Daniel Linehan is zich heel bewust van de beladen erfenis. Tegelijkertijd zijn we ook met een onbeschreven blad gestart om enkel de compositieprocessen in de partituur op te volgen. We zijn zo op merkwaardige ideeën gekomen, en met name dat de aanwijzing van de uitverkorene (*in Le sacre du printemps wordt een jonge maagd uitverkoren om zich letterlijk dood te dansen, als offer aan de zonnegod, red.*) niet per se een dramatisch moment voorstelt, en dat er bijgevolg kan nagedacht worden over de evenredigheid tussen de beslisser en de uitvoerder.

Hoe staat u als hedendaags muzikant tegenover Stravinsky's *Le sacre du printemps*? Waarin schuilt voor u de waarde van het werk?

Le sacre du printemps blijft een unicum in de muziekgeschiedenis. Stravinsky is erin geslaagd om tegelijkertijd een nieuwe esthetiek te scheppen en tevens de apotheose ervan te bereiken: schets, fragment en ontwikkeling genieten er hetzelfde statuut. Dit betekent enerzijds een radicale breuk met een traditie die hij overigens niet bepaald waardeerde – ik heb het over de Duitse – anderzijds een fenomenale synthese van wat zich net voor de Eerste Wereldoorlog afspeelde.

De industrialisering op grote schaal, de urbanisatie en de geboorte van de moderne grootsteden, het afscheid van een op ambacht gebaseerde maatschappij, de opkomst van een 'technische' mens en de vervreemding, dit zijn maar enkele elementen waarmee Stravinsky niet enkel geconfronteerd werd, maar ook creatief wist om te gaan. Ik denk dat vooral het besef dat een componist letterlijk én figuurlijk 'baanbrekend' werk kan leveren vandaag blijft nagalmen. Het idee dat een kunstenaar (zoals dat overigens voor Picasso geldt, waar Stravinsky vaak en terecht mee vergeleken wordt) nieuwe fundamenten legt, speculatief omgaat met de geschiedenis.

U werkt vaker samen met choreografen, waaronder in het verleden ook Anne Teresa De Keersmaeker. Hoe is het voor u om als muzikant mee te werken aan een danscreatie? En hoe staat u tegenover Daniels aanpak van choreografie?

Mijn interesse voor dans en choreografie kan men gerust beschouwen als een logisch vervolg op mijn reflectie over podiumkunsten en over het concept 'voorstelling'. De geboorte van de dans – ik heb het over het volwaardig en autonoom kunst domein, dus niet het ballet – is niet veel ouder dan de *Sacre* (1913). Ik stel vast dat dans belangrijke stellingen formuleert over het ontginnen en het vernieuwen van taalprincipes en

politieke modellen. Het kent een praktijk van permanent onderzoek over het collectieve handelen. Dans is in die zin ook een getuigenis over versnelling en beschaving. Daar waar Descartes ooit kon speculeren over de scheiding van lichaam en geest is er vandaag het besef dat die scheiding onbestaande is – wat nog niet betekent dat men ze ook afzweert. Daniel Linehan werkt in ieder geval voort op die verschuiving en slaagt erin om een esthetiek te ontwikkelen die vragen stelt over de oorsprong van subjectiviteit, autonoom handelen en het statuut van het beslissen.

Interview © deSingel

MEER WETEN OVER RUSLAND?

za 10.09.16 — za 10.06.17

Pluis de geschiedenis van Rusland en de Russische muziek uit tot in detail in de tentoonstelling *Van Glinka tot Gubaidulina, twee eeuwen van politieke en culturele omwentelingen in Rusland*. Deze tentoonstelling van Johan Huys is een seizoen lang te bezichtigen op de Foyer parterre.

The poster for the exhibition 'Van Glinka tot Gubaidulina' is a dense collage of text and images. At the top, it features portraits of Glinka and Gubaidulina. Below, it lists various historical and cultural events in Russia, such as the founding of the first Russian opera house in 1779, the Russian Revolution of 1917, and the death of Glinka in 1857. It also mentions the premiere of Gubaidulina's 'Voces' in 1988. The text is arranged in a grid-like fashion, with small images interspersed between the text blocks.

wo 07.06.17 / 20.00 / Albertpark
Primitive / Claire Croizé / ECCE
Met *Primitive* breekt choreografe Claire Croizé uit de klassieke theatersetting. Het is een bijzondere, dansante voorstelling op een unieke locatie. Drie jonge dansers zetten al hun vitaliteit in om hun lichamen in deze bijzondere omgeving tot zijn recht te laten komen.

vr 09.06.17 / 20.00 / Concertzaal Scène
Feu / Etienne Guilloteau / ECCE & Zwerm
De inspiratiebron voor *Feu* is Sophocles' tragedie *Antigone*. Dit verhaal over het conflict tussen menselijke waarden en de wetten van de staat is ook nu nog actueel. Etienne Guilloteau vertaalt dit conflict naar een hedendaagse dansvoorstelling. De getalenteerde Argentijnse danseres Cecilia Lisa Eliceche wordt geconfronteerd met livemuziek door het elektrisch gitaarkwartet Zwerm.

BESTEL UW TICKETS NU OP

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT
BRUGGE 34

Praat na de voorstelling gezellig na in het Concertgebouwcafé of vertel ons wat u ervan vond op Facebook of Twitter (@concertgebouwbr).

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket. www.concertgebouw.be/servies.

BRUGGE

FLUXYS

DeMorgen.

Knack

Klara

FOCUS|WTV